

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2024

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna för 2024—2027

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2024 (RP 41/2023 rd): Ärendet har lämnats till lagutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet.

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna för 2024—2027 (SRR 1/2023 rd): Ärendet har lämnats till lagutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Niina Huotari, finansministeriet
- avdelningschef Tapio Laamanen, justitieministeriet
- ledande expert Sanna Appelberg, justitieministeriet
- överdirektör Riku Jaakkola, Domstolsverket
- direktör Raimo Ahola, Domstolsverket
- president Tatu Leppänen, högsta domstolen
- president Kari Kuusiniemi, högsta förvaltningsdomstolen
- förvaltningsdirektör Joanna Autiovuori, Åklagarmyndigheten
- direktör Marjo Kurki, Södra Finlands rättshjäps- och intressebevakningsdistrikt
- generaldirektör Anna Arola-Järvi, Brottspåföljdsmyndigheten
- riksfogde Juhani Toukola, Utsökningsverket.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Rättsregistercentralen
- Brottsofferjouren
- Finlands Advokatförbund
- Suomen Syyttäjähdistys ry
- Finlands domareförbund rf
- Vankilavirkailijain Liitto VVL ry.

Utlåtande LaUU 14/2023 rd

Övrigt

Utskottet har sambehandlat regeringens proposition om statsbudgeten för 2024 och statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2024—2027 och lämnar ett gemensamt utlåtande om dem.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet har behandlat regeringens proposition om statsbudgeten 2024 och statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2024—2027 med avseende på justitieministeriets förvaltningsområde. Budgetpropositionen och planen för de offentliga finanserna innehåller tilläggsanslag bland annat för att stärka rättsvårdens verksamhetsförutsättningar, genomföra straffansvaret och förebygga brottslighet. Utskottet anser att tilläggsanslagen allmänt taget är bra. Samtidigt vill utskottet peka på vissa detaljer i förslaget.

Åtgärder för att trygga rättsvårdens verksamhetsförutsättningar

Justitieministeriets förvaltningsområde föreslås få ungefär 1,2 miljarder euro i anslag för 2024. Det är ungefär 96 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för innevarande år, om man inte beaktar valutgifterna som varierar för varje år. Också i ramen för statsfinanserna i planen för de offentliga finanserna uppgår anslagen inom justitieministeriets förvaltningsområde på årsbasis till cirka 1,2 miljarder euro, vilket är mer än tidigare.

Den ökade anslagsnivån inom justitieministeriets förvaltningsområde grundar sig på statsrådets redogörelse för rättsvården (SRR 13/2022 rd) som utarbetades för första gången ifjol. För att trygga rättsvårdens verksamhetsförutsättningar och uppnå skäliga mål för rättsvården behövs det enligt budgetpropositionen sammanlagt cirka 1 200 årsverken fram till 2030, vilket förutsätter att basfinansieringen för rättsvården ökas med i genomsnitt 90 miljoner euro per år. I finansieringsbehovet har man beaktat utnyttjandet av förvaltningsområdets produktivitetspotential, som minskar resursbehovet med sammanlagt cirka 15 miljoner euro fram till 2030 (se SRR, s. 29).

Vid behandlingen av redogörelsen förutsatte riksdagen utifrån lagutskottets betänkande (LaUB 31/2022 rd) att regeringen sörjer för rättsvårdens verksamhetsförutsättningar och vidtar omedelbara åtgärder för att avhjälpa finansieringsunderskottet inom rättsvården utifrån de resursbehov som framförs i redogörelsen (RSk 84/2022 rd). Dessutom förutsatte riksdagen åtgärder för det fortsatta arbetet med och genomförandet av de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som presenteras i redogörelsen.

För att korrigera det finansieringsunderskott som konstaterats i redogörelsen har resurserna för rättsvården ökat genom tillägg i den föregående regeringens tekniska ram våren 2023. Tilläggen är 30 miljoner euro för 2024, 40 miljoner euro för 2025, 55 miljoner euro för 2026 och 50 miljoner euro från och med 2027. I planen för de offentliga finanserna stärks rättsvårdens resurser ytterligare med 25 miljoner euro från och med 2025. Anslagen för rättsvården ökar således sammanlagt med 30 miljoner euro 2024, 65 miljoner euro 2025, 80 miljoner euro 2026 och 75 miljoner euro från och med 2027.

Utlåtande LaUU 14/2023 rd

Lagutskottet välkomnar de ovan beskrivna tilläggsanslagen som stärker finansieringsbasen för rättsvården, eftersom det är nödvändigt och brådskande att trygga rättsvårdens verksamhetsförutsättningar med permanenta tilläggsanslag. Lagutskottet har länge och upprepade gånger fäst allvarlig uppmärksamhet vid de otillräckliga anslagen för rättsvården och de problem som följer av den otillräckliga finansieringen, såsom alltför långa rättegångar och behandlingstider och för stor arbetsbörda för personalen. Denna bakgrund behandlas närmare i utskottets betänkande om redogörelsen för rättsvården (se LaUB 31/2022 rd, s. 3—5, och de tidigare utlåtanden som nämns där). Som utskottet tidigare har betonat sköter aktörerna inom rättsvården statens kärnuppgifter, och därför är det viktigt att trygga deras resurser också när det ekonomiska läget är svårt. Det är fråga om ökningarna som är av betydelse för rättsvården, men som dock inte är stora på statsbudgetens nivå.

Tillägget på 30 miljoner euro i budgetpropositionen 2024 för att säkerställa rättsvårdens resurser motsvarar inte helt behovet av tilläggsfinansiering för året i fråga för att sköta de nuvarande uppgifterna enligt redogörelsen för rättsvården (se SRR 13/2022 rd, s. 30), men utskottet anser att det är ett viktigt steg i rätt riktning. Enligt erhållen utredning föreslås det att tillägget anvisas olika aktörer inom förvaltningsområdet i etapper med beaktande av bland annat hur brådskande behoven är och vilka möjligheter aktörerna har att använda det anslag som överförs. Till exempel domstolarna anvisas 19 miljoner euro, Brottsförklaringsmyndigheten 4 miljoner euro och Åklagarmyndigheten 2 miljoner euro. Anslaget enligt redogörelsen för rättsvården riktas dock inte till Utsökningsverket ännu 2024. Utskottet behandlar Utsökningsverket närmare nedan.

Anslagen för rättsvården stärks särskilt från och med 2025 på det sätt som beskrivs ovan. Enligt en utredning från justitieministeriet åtgärdas finansieringsunderskottet i de nuvarande uppgifterna fullt ut i planen för de offentliga finanserna, och med tilläggsanslagen är det möjligt att under ramperioden genomföra den ökning på 1 200 årsverken som föreslås i redogörelsen. Utskottet förhåller sig mycket positivt till detta, eftersom det är av stor vikt att öka personalresurserna för att trygga rättsvårdens verksamhetsförutsättningar, förkorta behandlingstiderna och minska den nuvarande personalens arbetsbörda. Utskottet betonar med hänvisning till sitt betänkande om redogörelsen för rättsvården att den finansiering för rättsvården som är avsedd för att öka personalen inte får användas för informationssystem eller lokaler (se LaUB 31/2022 rd, s. 12).

Permanent tilläggsfinansiering för skötseln av de nuvarande uppgifterna förbättrar möjligheterna till att systematiskt rekrytera personal och också till att minska antalet visstidsanställda. Finansieringen kan också bedömas göra rättsvården mer attraktiv och på så sätt öka branschens dragnings- och kvarhållningskraft. Enligt erhållen utredning medför omfattande nya rekryteringar av kompetent personal dock utmaningar för flera aktörer i olika personalgrupper, och aktörerna inom rättsvården konkurrerar sinsemellan om samma personer. Det är således befogat att i fortsättningen fästa särskild uppmärksamhet vid rekryteringen och eventuella problem i anslutning till den. Till dessa delar hänvisar utskottet också till sitt betänkande om redogörelsen för rättsvården (LaUB 31/2022 rd, s. 13 och 14). För att säkerställa tillgången på personal välkomnar utskottet skrivningen i regeringsprogrammet om att antalet tingsnotarier utökas. Enligt utredning till utskottet bör tilläggsresurser också anvisas domstolarna för att uppnå detta mål.

Lagutskottet uttrycker dock sin oro över att det i enlighet med regeringsprogrammet i planen för de offentliga finanserna under justitieministeriets huvudtitel anvisas omkostnadsbesparingar från

Utlåtande LaUU 14/2023 rd

och med 2025. Enligt uppgift rör det sig om ett sparkrav som i slutet av ramperioden uppgår till cirka 18 miljoner euro. Utskottet anser det vara viktigt att man inte behöver anpassa verksamheten för att täcka eventuella sparkrav och att besparingarna inte riktas till personalresurserna.

Förbättring av kvaliteten på rättsvården och tillgången till rättshjälp

I redogörelsen för rättsvården behandlas utöver ökningen av årsverken också förbättrandet av kvaliteten på rättsvården, vilket enligt redogörelsen förutsätter en årlig ökning på cirka 18 miljoner euro från och med 2024 (se SRR 13/2022 rd, s. 30). Med kvalitetsförbättring avses enligt redogörelsen att fler medelinkomsttagare får tillgång till allmänna rättshjälpstjänster och att tillgången till privata biträden förbättras genom att arvodesnivån höjs.

Lagutskottet noterar att förbättrandet av rättsvårdens kvalitet inte inbegriper tilläggsanslag i budgetpropositionen eller i ramen för statsfinanserna i planen för de offentliga finanserna. Utskottet påpekar att rättshjälpssystemet delvis baserar sig på att också privata biträden (advokater och rättegångsbiträden med tillstånd) sköter rättshjälpsärenden. Nivån på de privata biträdenas arvoden har dock inte höjts sedan 2014, vilket enligt erhållen utredning bidrar till att försvaga de privata biträdenas vilja att sköta rättshjälpsärenden. Det försämrar i sin tur tillgången till rättshjälp och därmed tillgången till rättsskydd och rättssäkerhet.

När tillgången till rätten förbättras är det också viktigt att tillgången till allmän rättshjälp utvidgas. Utskottet påpekar att riksdagen i början av året utifrån lagutskottets betänkande förutsatte att regeringen skyndsamt vidtar nya lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att sänka rättegångskostnaderna och procesströskeln i tvistemål och utreder åtgärder för att stödja parternas ekonomiska möjligheter att stå för rättegångskostnaderna (se RSv 240/2022 rd och LaUB 23/2022 rd, s. 4 och 5).

Utsökningsverket och verkställighet av sanktioner

Utsökningsverket anvisas inte tilläggsanslag för 2024 på det sätt som föreslogs i redogörelsen för rättsvården, utan det sker först senare under ramperioden. Enligt uppgift från ministerierna beror detta på möjligheten att använda anslag som överförs.

Utsökningsverket har dock vid utskottets behandling av budgetpropositionen och planen för de offentliga finanserna framfört att finansieringen av utsökningsväsendet pekar kraftigt neråt och att anslagen för utsökningsväsendet nästa år uppvisar ett underskott. Likaså har Utsökningsverket fäst utskottets uppmärksamhet vid att budgetpropositionen för nästa år inte innehåller något tilläggsanslag för Utsökningsverket för verkställigheten av de sanktioner som införts med anledning av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Det innebär att anslaget på 1,1 miljoner euro för innevarande år slopas i nästa års budget.

Av redogörelsen för rättsvården och utskottets betänkande framgår att nivån på Utsökningsverkets basfinansiering är otillräcklig (se SRR 13/2022 rd, s. 53, och LaUB 31/2022 rd, s. 10). Utskottet uttrycker därför sin oro över Utsökningsverkets basfinansiering och anser det vara viktigt att utsökningsväsendets situation följs noggrant och att tillräckliga resurser säkerställs.

Utlåtande LaUU 14/2023 rd

Utskottet beklagar att Utsökningsverket i budgetpropositionen inte anvisas tilläggsanslag för verkställigheten av sanktioner. Sanktionsärendena sysselsätter Utsökningsverket i betydande grad och om läget drar ut på tiden försvagas specialverkställighetens möjligheter att sköta andra uppgifter, såsom bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Utskottet noterar också att det enligt uppgift från Utsökningsverket på EU-nivå har bedömts att sanktionerna fortsätter i flera år (se även SRR 13/2022 rd, s. 51).

Hur polisens ökade anslag påverkar anslagsbehoven inom rättsvården

Enligt regeringsprogrammet ökas polisens resurser stegvis så att antalet poliser uppgår till 8 000 i slutet av valperioden. Lagutskottet anser att utvecklingen av polisens tilläggsfinansiering och användningen av den för brottsbekämpning bör följas noggrant, eftersom tilläggen för brottsbekämpning också ökar anslagsbehoven hos aktörerna inom justitieministeriets förvaltningsområde.

Utskottet betonar med hänvisning till sina tidigare ställningstaganden att en fungerande straffrättsvård förutsätter balanserade och tillräckliga resurser för alla aktörer som ingår i straffprocesskedjan. När anslagen för polisens brottsbekämpning ökas bör man således på ett proportionerligt och balanserat sätt också sörja för behoven av anslag hos aktörerna inom rättsvården för att det inte ska uppstå flaskhalsar hos myndigheterna som ingår i straffprocesskedjan, alltså åklagare, domstolar, rättshjälp och Brottspåföljdsmyndigheten (se bl.a. LaUB 31/2022 rd s. 4 och de tidigare utlåtanden som nämns där).

Brottspåföljdsmyndigheten

Budgetpropositionen och planen för de offentliga finanserna ger bättre utgångspunkter för Brottspåföljdsmyndighetens verksamhet, eftersom bland annat tilläggsanslaget för att säkerställa rättsvårdens resurser tillåter att antalet årsverken höjs med ungefär 240 fram till år 2027. Utskottet ser mycket positivt på detta, eftersom utskottet länge har fäst allvarlig uppmärksamhet vid att Brottspåföljdsmyndighetens ekonomiska resurser och personalresurser är otillräckliga med tanke på verksamhetens omfattning, anstaltsstrukturen och effektmålen för verkställigheten (se LaUB 31/2022 rd, s. 3, och de tidigare utlåtanden som nämns där). För att nivån på verksamheten ska kunna höjas till den nivå som lagstiftningen förutsätter krävs dock en betydligt större ökning av antalet anställda. Dessutom har inflationen ökat de kostnader som är nödvändiga för fängelsernas verksamhet, vilket har försämrat Brottspåföljdsmyndighetens ekonomiska situation.

Lagutskottet anser det vara viktigt att man sörjer för att tjänsterna fortsätter utan avbrott under den tid som straffet avtjänas och även efter det. I detta avseende har Brottspåföljdsmyndighetens och välfärdsområdenas servicekedjor en stor betydelse. Därför fäster utskottet uppmärksamhet vid välfärdsområdenas svåra ekonomiska situation, eftersom effekterna av rehabiliteringsarbete som utförs under den tid som straffet verkställs kan gå förlorade om inte servicen fortsätter eller inte fungerar efter fängelsetiden.

Regeringen inleder i enlighet med regeringsprogrammet en reform av fängelsenätverket för att verkställigheten av straff ska vara säker och kostnadseffektiv. Enligt regeringsprogrammet ska man se till att nätverket av fängelser är tillräckligt omfattande, att enheterna är så ändamålsenliga

Utlåtande LaUU 14/2023 rd

som möjligt med tanke på placering, övervakning och tillgång till personal och att antalet fängelseplatser och säkerhetsavdelningar motsvarar behovet.

I budgetpropositionen för 2024 föreslås det 5 miljoner euro för Brottspåföljdsmyndigheten för planering av fängelseprojekt och uppdatering av säkerhetstekniken i fängelserna i enlighet med regeringsprogrammet. Utskottet välkomnar i sig planeringen av fängelseprojekt och det tilläggsanslag som anvisats för den. Utskottet betonar dock att reformen av fängelsenätverket bör utvärderas ur ett så mångsidigt och brett perspektiv som möjligt med beaktande av kort- och långsiktiga behov. Antalet fängelseplatser ska motsvara behovet. Dessutom ska fängelsenätverket vara så praktiskt och ändamålsenligt som möjligt med tanke på verkställigheten av straff. Fängelsenätverket bör också vara tillräckligt utspjutt och täckande på regional nivå.

Förebyggande av brottslighet och stödtjänster för brottsoffer

I regeringsprogrammet fästs särskild vikt vid bekämpningen av ungdoms- och gängbrottslighet samt organiserad brottslighet. Lagutskottet anser att bekämpning av dessa former av brottslighet är viktigt och aktuellt och betonar därför vikten av att sörja för de resurser som brottsbekämpningen kräver.

Brottsofferjouren ansvarar för genomförandet av de allmänna stödtjänsterna för brottsoffer. I budgetpropositionen för 2024 föreslås att finansieringen för Brottsofferjouren höjs med 100 000 euro. Utskottet anser att tillägget är viktigt med tanke på brottsoffren. Enligt uppgifter från Brottsofferjouren täcker tilläggsanslaget dock inte nästa års finansieringsunderskott i en sådan utsträckning att Brottsofferjouren kan garantera att tjänsterna hålls på nuvarande nivå när antalet klienter ökar och löne- och andra kostnader stiger. I ljuset av inkommen utredning anser utskottet det vara viktigt att Brottsofferjouren tryggas tillräcklig finansiering inte bara nästa år utan också senare under ramperioden.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande LaUU 14/2023 rd

Helsingfors 8.11.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Elisa Gebhard sd
medlem Aleks Jäntti saml
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Minja Koskela vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Maria Ohisalo gröna
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Markku Siponen cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Juha Viitala sd
ersättare Sami Savio saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.

Utlåtande LaUU 14/2023 rd Avvikande mening

Avvikande mening

Motivering

Centerns lagutskottsgrupp förhåller sig i huvudsak positivt till lagutskottets utlåtande om budgetpropositionen för 2024 och planen för de offentliga finanserna 2024—2027. I utlåtandet lyfter man mångsidigt fram de olika utmaningar som justitieministeriets förvaltningsområde står inför. Vi uppskattar att regeringen utifrån den förra regeringens redogörelse om rättsvårdens resurser till många delar har börjat åtgärda de brister i rättsvårdskedjan som uppdagats under årens lopp. Vi vill dock ge mer uppmärksamhet åt några frågor som är viktiga för rättsvårdskedjan.

En tillräcklig basfinansiering av rättsvården måste tryggas under hela ramperioden 2024—2027

Utskottet fäster i sitt utlåtande helt motiverat uppmärksamhet vid att det i enlighet med regeringsprogrammet från och med 2025 anvisas omkostnadsbesparingar under justitieministeriets huvudtitel. Det är fråga om nedskärningar i planen för de offentliga finanserna, som automatiskt påverkar basfinansieringen inom nästan alla förvaltningsområden. För justitieministeriets del innebär det ett sparkrav på upp till 18 miljoner euro före utgången av 2027. Eftersom utnyttjandet av en produktivitetspotential på cirka 15 miljoner euro redan har räknats in i behovet av tilläggsresurser på sammanlagt 90 miljoner euro för rättsvården, höjer nedskärningarna i planen för de offentliga finanserna produktivitetsskyldigheten till cirka 33 miljoner euro, vilket är rentav cirka en tredjedel av behovet av tilläggsresurser. Därför finns det en genuin risk för att nedskärningarna kan urvattna verkställandet av de mål för att stärka rättsvårdskedjan som inleddes lovande i slutet av valperioden. Vi påpekar att det redan i princip är skadligt för utvecklingsåtgärderna om finansieringen är inkonsekvent.

Därför inskräper vi att anpassningsåtgärder och besparingar för att täcka eventuella sparkrav inte får gå ut över rättsvårdens personalresurser.

Förbättra tillgången till rättshjälp

Utskottet fäster i sitt utlåtande med fog uppmärksamhet vid problemen med tillgången till rättshjälp. I praktiken blir det allt svårare för låg- och medelinkomsttagare att sköta ärenden som kräver juridisk sakkunskap. En medelinkomsttagare har inte nödvändigtvis rätt till rättshjälp på basis av sina inkomster, om makarnas sammanlagda nettoinkomster efter boendeutgifterna och vissa andra utgifter överstiger 2 400 euro. Motsvarande summa för hushåll med en vuxen är 1 300 euro. Rättsskyddsförsäkringen täcker ofta endast personens egna rättegångskostnader och även dessa endast upp till en viss gräns. Vi tog upp frågan i remissdebatten om nästa års budget. Vi är inte nöjda med justitieministerns svar, där hon lämpade över ansvaret på den förra regeringen.

Regeringen har om den så önskar möjlighet att till exempel genom följande åtgärder främja tillgången till rättshjälp för låg- och medelinkomsttagare:

- i fråga om rättegångskostnader i tvistemål utfärda bestämmelser om maximitaxor för bi-trädets arvode på samma sätt som i ostridiga indrivningsärenden, det vill säga så kallade summariska ärenden. Taxan kan vara bunden till det ekonomiska intresset som är förknippat med

Utlåtande LaUU 14/2023 rd Avvikande mening

ärendet, det vill säga till exempel beloppet av den skuld, det skadestånd eller det prisavdrag som yrkas. Det skulle också kunna ge upphov till rättsskyddsförsäkringsprodukter.

— en betydande del av rättegångskostnaderna utgörs av en mervärdeskatt på 24 procent som läggs till arvodet. Ett alternativ för att hålla rättegångskostnaderna nere skulle kunna vara att befria advokatverksamhet från mervärdesskatteplikt när det är fråga om att föra en enskild persons talan inför domstol.

— också främjandet av så kallad domstolsmedling samt domarnas utbildning och yrkesskicklighet och satsningen på dessa bidrar till att främja rättssäkerheten.

— ett sätt att förbättra rättssäkerheten för medelinkomsttagare är också att utreda en höjning av de inkomstgränser som ligger till grund för erhållande av rättshjälp.

Fängelsenätverket får inte centraliseras

Lagutskottet konstaterar i sitt utlåtande att "nätverket av fängelser ska vara så fungerande och ändamålsenligt som möjligt med tanke på genomförandet av straffverkställigheten samt tillräckligt heltäckande och decentraliserat regionalt". Enligt regeringsprogrammet och den offentliga debatten är målet dock att koncentrera det finska fängelsenätverket till de större städerna. Det är redan känt att Brottsförmyndigheten planerar att bygga nya fängelser i Åbo, Vanda, Tammerfors och Nyland. Nedläggningslistan kan omfatta Köyliö, Sukeva, Juuka, Kestilä, Sulkava, Käyrä, Vilppula, Pyhäselkä, S:t Michel och Kymäkoski. En sådan medveten centraliseringspolitik är för oss obegriplig. Det verkar som om det allmänna antagandet vid de centrala myndigheterna i Helsingfors är att arbetstagarna alltid ska vara beredda att flytta efter arbete från norr söderut, men aldrig från söder norrut.

Vi anser också att en medveten centralisering av statsförvaltningens verksamhet och arbetsplatser strider mot lagen. I lagen om grunderna för tillgången till statliga tjänster och placeringen av funktioner (728/2021) anges det att tillgången till statliga tjänster ska ordnas samt enheter och funktioner placeras så att statens uppgifter i hela landet sköts på ett resultatrikt sätt och att tillgången till tjänster genom användning av olika former av ärendehantering svarar mot olika kundgruppers servicebehov på ett sätt som tillgodoser de grundläggande fri- och rättigheterna. Dessutom ska beslut och planer som gäller tillgången till statliga tjänster och placeringen av enheter och funktioner främja livskraften, säkerheten och statens konkurrenskraft som arbetsgivare i olika delar av landet. Därför kräver vi att det finska fängelsenätverket hålls utspritt också i framtiden. Justitieministern ska vid behov utöva sin styrningsrätt i ärendet.

Ingen utvidgning av centralförvaltning som ökar kostnaderna

I enlighet med regeringsprogrammet kommer det nästa år att inom justitieministeriets förvaltningsområde inrättas två nya ämbetsverk: Rättstjänstverket och Specialmyndigheterna inom justitieförvaltningen. Ändringarna gäller stöd- och förvaltningstjänster, som koncentreras till centralförvaltningen för respektive ämbetsverk som ska inrättas.

I det rådande finansiella läget inom justitieministeriets förvaltningsområde anser vi att det är ytterst tvivelaktigt att centralförvaltningen utvidgas. Även om det är fråga om att slå samman stöd- och förvaltningstjänster, kommer de nya ämbetsverken inte att medföra besparingar utan kostnaderna kommer att öka. Därför bör man undvika att tillföra sådan centralförvaltning som inte är i

Utlåtande LaUU 14/2023 rd
Avvikande mening

direkt kontakt med kunderna och som ökar kostnaderna. När finansieringen minskar är det alltför typiskt att man börjar hämta besparingar från kundernas tjänster, inte från centralförvaltningen.

Sannolikt kommer båda de nya ämbetsverken att placeras i Helsingfors eller huvudstadsregionen, även om det tidigare när statens funktioner regionaliserades betonades att uttryckligen stöd- och förvaltningstjänster som inte kräver särskild sakkunskap kan placeras i andra delar av Finland. Vi vill också påminna om att lagen om grunderna för tillgången till statliga tjänster och placeringen av funktioner förpliktar åtminstone till att utreda placeringen av enheter inom statsförvaltningen också utanför landets mest tätbefolkade områden. Dagens melodi är också att man kan arbeta på flera orter utan att man behöver flytta på grund av arbetet.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 8.11.2023

Markku Siponen cent
Timo Mehtälä cent